

Notat

Overblik over seneste reformer på beskæftigelsesområdet og betydning for Socialforvaltningens målgruppe og administration

Der er de seneste år indgået tre aftaler på kontanthjælpsområdet samt en aftale om forenkling og målretning af sygedagpengesystemet, som alle kan have betydning for Socialforvaltningens målgruppe samt administration.

Nedenfor beskrives formålet i de tre aftaler på kontanthjælpsområdet, den nye sygedagpengeaftale samt øvrige reformer på beskæftigelsesområdet. Derefter beskrives den forventede betydning for Socialforvaltningens målgruppe samt administration.

a) Et nyt kontanthjælpssystem - flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst

Med aftalen indføres et nyt kontanthjælpssystem med en ny ydelsesstruktur samt nye tillæg. De nuværende ydelser erstattes af en række nye satser: En mindstesats, en grundsats, en forhøjet sats og en sats til hjemmeboende. Desuden afskaffes kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og en række andre ydelser, herunder særlig støtte jf. Aktivloven § 34 til borgere i kontanthjælpssystemet, særlig tillæg til unge under 30 år med visse psykiske diagnoser, aktivitetstillægget og danskbonussen. Der indføres et fritidstillæg samt et tilskud til medicin. Beskæftigelsesministeren fremsatte lovforslag den 2. oktober 2024 med ikrafttrædelse den 1. januar 2025 og virkning den 1. juli 2025.

b) Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

Med aftalen indføres en ny arbejdspligt på 37 timer ugentligt for alle borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder et opholdskrav og et beskæftigelseskrav. Arbejdspligten indføres i to faser: Fra den 1. januar 2025 omfattes borgere, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse. Fra 1. juli 2025 omfattes borgere, som ikke opfylder et krav om ophold i riget i 9 ud af de seneste 10 år samt fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2 ½ år ud af de seneste 10 år. Beskæftigelsesministeren fremsatte lovforslag den 2. oktober 2024 med ikrafttrædelse og virkning fra hhv. den 1. januar 2025 (1. fase) og den 1. juli 2025 (2. fase).

c) Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp

Med aftalen skærpes optjeningsreglerne for kontanthjælp for alle borgere, som har indrejsedato efter den 1. april 1968. Med aftalen ensrettes

24-10-2024

Sagsnummer I F2

Dokumentnummer i F2
6220528

Sagsnummer i eDoc

reglerne om opholds- og beskæftigelseskravet for borgere, der er rejst til Danmark før og efter 2008. Ændringen gennemføres med virkning fra den 1. juli 2025. Lovforslaget blev vedtaget i maj 2024 med virkning fra den 1. juli 2025.

d) Ny aftale på sygedagpengeområdet

Med aftalen ønskes en forenkling og målretning af sygedagpengesystemet. Der lægges bl.a. op til, at kommunerne, når en sygedagpengesag overgår til jobafklaring, fremover kun skal forelægges rehabiliteringsteamet, hvis der er behov for en tværfaglig vurdering af borgerens forløb. Der er også lagt op til en mere fleksibel sammensætning af rehabiliteringsteams, hvor kommunen fremover skal foretage vurdering af, hvilke fagområder der skal være repræsenteret i behandling af den enkelte sag på rehabiliteringsmødet. Lovforslaget forventes fremsat i november 2024 med ikrafttrædelse den 1. januar 2025.

Læs evt. mere om aftalerne på kontanthjælpsområdet i bilag 1 og aftalen på sygedagpengeområdet i bilag 2, hvor Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har orienteret Beskæftigelses- og Integrationsudvalget via fredagsmail.

Betydning for Socialforvaltnings målgruppe samt administration

Ad a-c: Aftaler på kontanthjælpsområdet (nyt kontanthjælpssystem, arbejdspligt samt skærpet optjeningskrav)

For både lovforslaget om nyt kontanthjælpssystem samt lovforslaget om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp gælder i praksis, at en del borgere vil opleve en ydelsesnedgang per 1. juli 2025. Bortfald af hjælp for specifikke grupper kan skabe udfordringer, der kræver særlig opmærksomhed for at undgå negative økonomiske og sociale konsekvenser. Det gælder eksempelvis:

- Borgere der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet
- Unge under 30 år med aktivitetstillæg samt bestemte psykiske lidelser
- Borgere i kontanthjælpssystemet, som modtager særlig støtte pga. høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, jf. Aktivloven § 34
- Kontanthjælpsmodtagere fyldt 65 år uden pensionsret som pt. kan være på plejehjem (BIF er i dialog med KL om disse borgere)
- Etc.

Ydelsesnedgangen kan betyde at der vil være borgere, som ikke har råd til at bo i deres eksisterende bolig, og at Socialforvaltningen vil stå med en udfordring ift. at hjælpe borgere med andre problemer end ledighed til en ny og billigere bolig. Særligt fordi kommunerne ikke må kompensere på anden vis (fx med enkeltydelser) for ydelsesnedsættelsen, som følger af lovgivningen.

Samtidig kan ydelsesreduktionen som resultat af skærpelsen af beskæftigelseskravet, betyde, at nye områder kategoriseres som udsatte boligområder, parallelsamfund eller forebyggelsesområder, da gennemsnitlig bruttoindkomst indgår som en del af kriterierne for at klassificere

disse områder. Udpegning af flere udsatte boligområder/forebyggelsesområder i København vil gøre det vanskeligere for forvaltningen at få stillet billige boliger til rådighed for boligsocial anvisning, da der i disse områder er en række begrænsninger på, hvilke borgere der kan anvises til boligerne.

Hjemløserreformens fokus på at flytte hjemløse borgere fra herberg til egen bolig har øget efterspørgslen efter boliger, som borgere med lav betalingsevne kan betale. Det betyder, at Københavns Kommune får svært ved at finde en anden og billigere bolig til de kontanthjælpsmodtagere, der bliver berørt økonomisk af kontanthjælpsreformen, hvilket allerede er en stor udfordring i dag. Konsekvensen kan være, at kommunens omstilling af hjemløseområdet vil gå langsommere, samt at flere borgere ikke kan betale deres huslejer og dermed risikerer udsættelse af deres bolig. Endvidere kan det få negative økonomiske og sociale konsekvenser for udsatte familier – særligt de, der per 1. juli 2025 overgår til den nye mindstesats, fordi de ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet.

Som følge af lovforslagene på kontanthjælpsområdet er der borgere, der vil gå ned i ydelse, mens andre vil opleve en ydelsesforbedring. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen arbejder på i efteråret 2024 at få et overblik over antallet af borgere, der bliver berørt økonomisk af reformerne og på hvilken måde.

I lovforslaget er desuden et nyt tilskud til medicin, hvor borgere, der har modtaget kontanthjælp i 12 måneder ud af de seneste 18 måneder, kan få tilskudsberettiget medicin uden egenbetaling. Lignende ret har hjemmeboende børn af kontanthjælpsmodtagere fra første dag, hvis forældrene modtager kontanthjælp.

Slutteligt vil en række borgere være berettigede til det nye fritidstillæg, hvor man kan få 450 kr. pr. måned pr. barn (op til 3 børn) til udgifter til barnets aktiviteter. Hvis man er enlig, reduceres beløbet, da man modtager børnetilskud.

Ad d: Aftale om forenkling og målretning af sygedagpengesystemet

Ift. den nye aftale på sygedagpengeområdet tildeles kommunerne en del frihed, som efter KLs vurdering bliver til gavn for både borgere, arbejdsgivere og medarbejdere i jobcentrene. Det giver kommunerne bedre muligheder for at tilrettelægge et individuelt og fleksibelt forløb for de sygemeldte, der imødekommer den sygemeldtes individuelle behov og vilkår. Det betyder også, at borgere, hvis sag skal forelægges kommunens rehabiliteringsteam vil møde så få personer som muligt, da kun de relevante fagområder er repræsenteret.

Øvrige reformer på beskæftigelsesområdet

Udover beskrivelsen af ovenstående aftaler på beskæftigelsesområdet nedsatte regeringen i maj 2023 en ekspertgruppe, som i juni 2024 kom med deres anbefalinger til fremtidens beskæftigelsessystem med fokus på større frisættelse, forenkling og mere værdighed. Ekspertgruppens rapport indeholder en række meget konkrete forslag. Eksempelvis

foreslår ekspertgruppen at reducere antallet af målgrupper fra 13 til 5, at nedlægge rehabiliteringsteamet samt at lempe sanktionerne for borgere længere fra arbejdsmarkedet m.v. På den baggrund forventes en større reformering af beskæftigelsesområdet, men der foreligger ikke en politisk aftale eller udkast til lovforslag endnu. KL forventer, at regeringen først vil indkalde til forhandlinger med partierne primo 2025.

Der er derudover varslet en værdighedsreform i regeringsgrundlaget og i udkast til finanslov for 2025, som skal ændre vilkårene for samfundets mest udsatte ved at sætte dem fri fra fx krav om beskæftigelse. Regeringen har afsat 100 mio. kr. i 2025, 150 mio. kr. i 2026 og 200 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til en ramme til en ny og værdig socialpolitik. Med værdighedsreformen vil regeringen lægge grundstenene til en ny politik for de allermest udsatte borgere i Danmark.

Til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Orientering om tre aftaler på kontanthjælpsområdet

SAGSFREMSTILLING

Der er indgået tre aftaler på kontanthjælpsområdet, som udvalget orienteres om i dette notat.

- a) Regeringen (S, M, V) har den 12. oktober indgået forlig med Socialistisk Folkeparti, Det Kristelige Folkeparti og Radikale Venstre om *Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst.*
- b) Regeringen har den 13. oktober indgået en aftale med Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Kristelige Folkeparti om *Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp.*
- c) Regeringen har den 13. oktober indgået aftale med Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti om *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne.*

Udvalget har den 13. oktober 2023 fået tilsendt de tre aftaler.

Nedenfor beskrives hovedelementerne i de tre aftaler.

a) Et nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst

Regeringen, SF, KF og RV har indgået en aftale om et nyt kontanthjælpssystem, som har til formål at få flere i arbejde på lavlønsmarkedet, skabe enklere regler og som har fokus på at hjælpe børn fra lavindkomstfamilier. Aftalen får virkning fra den 1. juli 2025.

Hovedelementerne i aftalen om et nyt kontanthjælpssystem er:

Ny ydelsesstruktur

De nuværende ydelser i kontanthjælpssystemet erstattes af tre satser:

- **En mindstesats** (6.553 pr. måned) erstatter den nuværende selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse), som ydes til borgere, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet. Niveauet for mindstesatsen svarer til SHO-ydelserne for enlige ikke-forsørgere.
- **En grundsats** (6.955 kr. pr. måned svarer ca. til SU-niveau) som ydes til unge under 30 år uden uddannelse.

13-10-2023

Sagsnummer I F2
2023 - 17346

Dokumentnummer i F2
4078902

Sagsnummer i eDoc
2023-0405126

- **En forhøjet sats** (12.064 kr. pr. måned) som ydes til borgere fyldt 30 år. Unge ml. 25-29 år vil også kunne modtage satsen, hvis de har 2 ½ års fuldtidsbeskæftigelse inden for en periode på 10 år.

Kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og en række ydelser – herunder særlig støtte, særlig tillæg til unge under 30 år med visse psykiske diagnoser, aktivitetstillægget og danskbonussen – afskaffes.

Der indføres til gengæld:

- et børnetillæg til alle forsørgere i kontanthjælpssystemet,
- ét nyt boligstøtteloft, som lægger et loft over, hvor meget borgerne kan modtage i boligstøtte,
- et nyt indkomstfradrag for lønindtægter,
- et fritidstillæg til alle børn i kontanthjælpssystemet med fokus på barnet fritidsliv.
- et nyt ungetillæg til unge (18-29-årige) med udfordringer ud over ledighed,
- et tilskud til dækning af udgifter til medicin til borgerne og deres børn
- samt et midlertidigt tilpasningstillæg på 2.000 kr. om måneden i to år til unge der typisk vil opleve en ydelsesnedgang.

Endelig ændres på formuegrænserne i kontanthjælpssystemet fra hhv. 10.000 kr. til 15.000 kr. og for ægtepar fra 20.000 kr. til 30.000. Formuegrænsen vil fremover følge satsreguleringen.

Øvrige elementer

- Der indføres en afklaringsret (tværfaglig genvurdering) for alle aktivitetsparate fyldt 30 år, der har været i kontanthjælpssystemet i 2 år.
- Der indføres en ret til at holde ferie med supplerende kontanthjælp og alle får mulighed for at afholde fire ugers ferie, når de har modtaget hjælp i et år
- Der afsættes en pulje på 10 mio. kr. til at skabe følgeordninger til børns deltagelse i fritidsaktiviteter.
- Der afsættes en pulje på 150 mio. kr. til en 3-årige helhedsorienteret *Flere unge skal med-indsats* for aktivitetsparate borgere, der modtager kontanthjælp på den nye grundsats.
- Der afsættes en reserve på op til 30 mil. kr. årligt, der kan finansiere indsatser, der kan hjælpe bl.a. udsatte unge og unge med psykiske udfordringer inden for og uden for kontanthjælpssystemet.

b) Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

Regeringen har indgået en aftale med DD og DF om at indføre en arbejdspligt på 37 timer ugentligt for alle borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder et opholdskrav og et beskæftigelseskrav. Det er borgere på den laveste sats i det kommende kontanthjælpssystem, og de skal som udgangspunkt bidrage i et omfang, der svarer til fuld tid.

Målgruppe

Med aftalen bliver arbejdspligten en del af kontanthjælpssystemet fra 1. januar 2025. Det betyder, at alle borgere, som ikke opfylder et krav om ophold i riget i mindst 9 ud af de seneste 10 år (opholdskravet) og et krav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2½ år ud af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet), skal deltage i arbejdspligten for at modtage sin fulde ydelse. Borgerens samlede indsats og timetal i arbejdspligten skal afspejle borgerens arbejdsevne – det vil derfor ikke være alle, som kan aktiveres i fuld tid.

Indhold

Det forventes, at nytteindsats vil udgøre en betydelig del af arbejdspligten. Det nævnes, at nytteindsatsen kan bestå af fx beskæring af træer og buske langs veje og cykelstier, opsamling af affald i naturområder og ekstra renhold og reparation af offentlige arealer.

Det fremgår af aftalen, at den kommende nytteindsats vil blive baseret på et mere fleksibelt system, hvor det såkaldte rimelighedskrav samt varighedsbegrænsningen for nyttejobs afskaffes. Det vil gøre det muligt at etablere flere og længere forløb i nytteindsats på samme arbejdsplads samt give kommunerne en større frihed til at tilrettelægge forløbet i forhold til den enkelte borgers forudsætninger og situation.

Øvrigt indhold i arbejdspligten vil være:

- Virksomhedspraktik
- Lønnede timer i småjobs
- Job med løntilskud
- Vejledning og opkvalificering med skærpet beskæftigelsesfokus
- Forberedelsestid og jobsøgning
- Danskundervisning
- Transport mellem aktiviteter

Tidsplan for implementering

Arbejdspligten indføres i to etaper. Fra 1. januar 2025 omfattes personer, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelser), mens personer som ikke opfylder et krav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2½ år ud af de seneste 10 år omfattes pr. 1. juli 2025. Regeringen vurderer, at arbejdspligten samlet set kommer til at omfatte omkring 22.000 personer pr. 1. juli 2025.

c) Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp

Regeringen har indgået en aftale med DD, LA og C om at skærpe beskæftigelseskravet for alle borgere i kontanthjælpssystemet. Formålet med aftalen er, at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, bliver tilknyttet. Aftalen træder i kraft d. 1. juli 2025.

Hovedelementerne i aftalen er:

- Den nye aftale skal **ensrette reglerne** for alle borgere, der er kommet til landet. På nuværende tidspunkt er det kun personer, som er kommet til Danmark efter 2008, der skal opfylde et krav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år for at modtage højere ydelse i kontanthjælpssystemet. Med den nye aftale kommer beskæftigelseskravet til at gælde alle.
- Alle borgere skal opfylde **opholdskravet** dvs. krav om ophold i riget i 9 af de seneste 10 år og **beskæftigelseskravet** dvs. krav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år, for at kunne modtage de højere ydelser.

Til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Orientering om ny aftale på sygedagpengeområdet

SAGSFREMSTILLING

Forligspartnerne bag aftalen om reformen af sygedagpengesystemet fra 2013 (Regeringen, SF, Radikale Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti) har indgået en aftale om forenkling og målretning af sygedagpengesystemet. Aftalen træder i kraft pr. 1. januar 2025. Aftalen tager udgangspunkt i Beskæftigelsesministeriets "*Afdækning af regler for meget alvorlig syge*" fra 2023, som identificerede en række udfordringer i administrationen af de gældende regler på sygedagpengeområdet.

Aftalens indhold

Forvaltningen har opsummeret aftalen, der indeholder ti initiativer:

- Fleksibel brug af rehabiliteringsteams*
Kommunerne skal fremover kun inddrage rehabiliteringsteamet, når sygemeldte borgere i jobafklaringsforløb har behov for en tværfaglig indsats. Således skal ikke alle sygemeldte borgere i jobafklaringsforløb have deres sag behandlet på rehabiliteringsmøde.
- Fleksibel sammensætning af rehabiliteringsteams*
Fremover skal kommunen foretage vurdering af, hvilke fagområder der skal være repræsenteret i behandling af den enkelte sag på rehabiliteringsmødet. Der vil alene være krav om, at beskæftigelsesområdet og regionens kliniske funktion er repræsenteret. Borgerens mulighed for at have bisidder med ændres ikke.
- Mestringsforløb skal gives ud fra en faglig vurdering*
Retten til at få tilbudt et mestringsforløb afskaffes for sygemeldte i visitationskategori 2 (sager, hvor borgers sygdomsforløb forventes at vare over 8 uger).
- Forenkling af visitationskategorierne*
Fremover vil der kun være to visitationskategorier med dertilhørende regelsæt. Visitationskategori 3 afskaffes (sager, hvor borgers sygdomsforløb forventes at vare over 8 uger, og hvor borgeren har andre udfordringer end helbredsmæssige, som kræver en tværfaglig indsats). Borgere vil fortsat kunne få en tværfaglig indsats, hvis der er behov for det.
- Færre krav til sygemeldte fra beskæftigelse*
Der fjernes flere krav til sygemeldte fra beskæftigelse, herunder at der ikke længere skal afholdes fire samtaler det første halve år for sygemeldte med kortvarige og ukomplicerede forløb.
- Styrket fokus på kommunens kontakt med alvorligt syge*
Vejledningen om standby-ordningen skal tydeliggøres ift. reglerne for kontakten med de alvorligt sygemeldte på ordningen.
- Forenkling af "Mit Sygefravær"*

14-03-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 5727

Dokumentnummer i F2
5052125

Sagsnummer i eDoc
2024-0095892

Sagsbehandler
Thomas Fage Glasius/Ditte
Frenning/Louise Vandenberg
Nordskilde

Kontor for Politik og Driftsudvikling A
Bernstorffsgade 17
1577 København V

Der iværksættes en undersøgelse af, hvordan selvbetjeningsløsningen "Mit sygefravær" kan forenkles og give mere mening for borgeren.

8. *Mulighed for at vise lægeattester for sygemeldte borgere*

Der iværksættes en undersøgelse af, om borgeren kan få adgang til at se egne lægeattester ét sted.

9. *Afskaffelse af generelle krav om lægeattester*

Kravet om at der skal indhentes en lægeattest (LÆ265) i alle sager, der skal behandles rehabiliteringsteamet (sygedagpenge, jobafklaringsforløb, ressourceforløb, førtidspension og fleksjob) afskaffes, hvis kommunerne vurderer, at de eksisterende lægeoplysninger er tilstrækkelige til at oplyse sagen.

10. *Undersøge mulighed for at ændre i kommunens anmodning om lægeattester*

Der iværksættes en undersøgelse af mulighederne for at justere udformningen af de attestblanketter, som jobcentrene bruger til at anmode om oplysninger fra lægen.

Forslag 6, 7, 8 og 10 kræver ikke lovændringer eller systemtilpasninger, og vil derfor kunne iværksættes efter aftalens indgåelse. Øvrige forslag kræver lovændringer og forventes at træde i kraft pr. 1. januar 2025.

ØKONOMI/RESSOURCER

Aftalen indebærer mindreudgifter på landsplan på 79 mio. kr. årligt fra 2025 og frem. Denne besparelse indgår i regeringens målsætning om at reducere udgifterne til beskæftigelsesindsatsen med 3 mia. kr. i 2030. KK's andel af besparelserne er ikke kendt endnu.

VIDERE PROCES

Den konkrete implementering af aftalens elementer, herunder de økonomiske konsekvenser for KK, afventer fremsættelse af lovforslag og vedtagelse, hvilket forventes i løbet af 2024. Forvaltningen påbegynder allerede nu de foreløbige forberedelser af aftalens implementering.